

Vennesla kommune

Arkivsak-dok. 25/02879-1
Arkivkode ---/M30/&00
Saksbehandler Nina Sotkajærvi

Saksgang	Møtedato
Bygg- og miljøutvalget	16.04.2026
Kommunestyret	30.04.2026

Forskrift om oppheving- og oppheving av Lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner, og innføring av Vannstandard.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar forskrift om oppheving av Lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner.
2. Kommunestyret vedtar oppheving av Lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner.
3. Kommunestyret vedtar innføring av Vannstandard.

Sammendrag

Den felles lokale forskriften om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende, ble vedtatt i 2017 for å tydeliggjøre krav og sikre forutsigbar og lik saksbehandling i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner (tidligere Knutepunkt Sørlandet). Kommunene foreslår nå å oppheve forskriften fordi den inneholder feil, har utdatert innhold og henviser til VA/Miljøblad som nå fases ut. I stedet ønskes bruk av forurensningsforskriften kap. 12, og Vannstandard som er et kontinuerlig oppdatert og nettbasert verktøy, forvaltet av Norsk Vann. Vannstandard hjelper kommunen med hvilke krav som kan stilles til ulike anleggstyper, hvordan krav kan stilles og til hvem kravene kan stilles.

Vannstandard omfatter både hovedledninger, mindre avløpsrensaneanlegg og fett- og oljeutskillere. Vannstandard erstatter de to tidligere produktene VA-norm og VA/Miljøblad.

Eventuelle lokale behov for strengere krav kan ivaretas gjennom enkeltvedtak. Det er faglig vurdert som lite hensiktsmessig å lage en ny lokal forskrift. Eksisterende enkeltvedtak forblir gyldige, men kan endres eller revurderes ved behov.

Vedlegg

- Vedlegg 1 - Forskrift om oppheving av Lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner
- Vedlegg 2 - [Lokal forskrift om utslipp inkludert vedlegg](#)
- Vedlegg 3 – [lenke til Vannstandard](#)
- Vedlegg 4 - Høringskommentarer

Bakgrunn for saken

Den felles lokale forskriften om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende, ble vedtatt av Vennesla kommunestyre 18. mai 2017 og trådte i kraft 1. oktober 2017. Formålet var å tydeliggjøre krav til avløpsløsninger, sikre mer forutsigbarhet og legge til rette for likebehandling i saksbehandling av mindre avløpsanlegg i spredt bebyggelse i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner (tidligere Knutepunkt Sørlandet, nå samarbeidskommunene). Den lokale forskriften omfatter selve forskriften med vedlegg, tekniske bestemmelser og søknadsmaler.

Samarbeidskommunene foreslår nå å oppheve forskriften fordi den inneholder feil, har utdatert innhold og henviser til VA/Miljø-blad som nå fases ut. I stedet ønskes bruk av forurensningsforskriften kap. 12, og Vannstandard. Nå som miljøbladene bli erstattet av Vannstandard, anses det ønskelig å inngå avtale om deltagelse i standarden (medlemskap) og å vedta en bestemmelse til kommuneplanens arealdel om at den gjelder for opparbeidelsesplikten. I praksis innebærer dette at eventuelle lokale forhold som krever strengere vilkår til rensing og kontroll enn minimumskrav i forurensningsforskriften kap. 12 og Vannstandard, kan ivaretas gjennom enkeltvedtak etter forurensningsloven. Slik sikres det samtidig at utslipp ikke pålegges strengere krav enn det som er nødvendig.

På bakgrunn av en faglig vurdering og enighet mellom samarbeidskommunene, er det konkludert med at det ikke er formålstjenlig å erstatte forskriften med en ny. Det er derfor fremmet et forslag om å vedta en lokal forskrift om oppheving.

Den lokale forskriften henviser til VA/Miljø-blad. Dette var veiledende normer for vann, avløp og miljøspørsmål, som ble utarbeidet med støtte i det kommunaltekniske brukermiljø. Det ble utarbeidet VA/Miljø-blad for prosjektering/planlegging, utførelse og drift, herunder også saksbehandling. VA/Miljø-blad skal utfases og blir dermed ikke lengre oppdatert. Stiftelsen VA-Miljøblad opphørte i 2021. Disse blir nå erstattet av Vannstandard – et nettbasert verktøy som gir kommunene mulighet til å formidle hvilke krav som til enhver tid gjelder, når vann og avløp skal bygges ut og driftes. Dermed er Vannstandard også verktøyet hvor foretak naturlig leter for å finne hvilke krav som gjelder for vann og avløpsanlegg i den enkelte kommune. Vannstandard forvaltes og oppdateres av vannbransjens interesseorganisasjon Norsk Vann. Ved å benytte Vannstandard sikres fortsatt den samme forutsigbarheten og likebehandlingen på tvers av kommunene.

Vannstandard omfatter følgende anleggstyper:

- hovedledninger
- mindre avløpsanlegg, avgrenset til kapittel 12 i forurensningsforskriften
- olje- og fettutskillere avgrenset til forurensningsforskriften kapittel 15 og 15 A-4.

Den inneholder også en veiledning til hvordan kravene kan innfris og hvordan ulike forvaltningsoppgaver kan løses. Den erstatter de to tidligere produktene VA-norm og VA/Miljøblad.

Enkeltvedtak som er fattet med hjemmel i den lokale forskriften, forblir gyldige. Dersom det oppstår behov for å endre vilkårene, vil kommunen fatte nytt vedtak eller eventuelt revurdere eksisterende utslippstillatelse.

Vurdering

Det er foretatt en samlet gjennomgang av behovet for lokal forskrift. Følgende forhold er vektlagt:

Nasjonalt regelverk

Forurensningsforskriften kapittel 12 gir i dag gode og tilstrekkelige rammer for kommunenes behandling av mindre avløpsanlegg.

Nye verktøy

Norsk Vann har utarbeidet og forvalter Vannstandard med tilhørende veiledere, det er et digitalt og løpende oppdatert verktøy som sikrer lik praksis og kvalitet på tvers av kommuner.

Vannstandard erstatter de to tidligere produktene VA-norm og VA/Miljø-blad, og den har fokus på kvalitet, effektivitet, bærekraft og levetid.

I 2024 åpnet Vannstandard i form av nettstedet vannstandard.no

For full utnyttelse av standarden må den forankres, kommunen må ta stilling til om de ønsker å være medlem og det må vedtas en bestemmelse til kommuneplanens arealdel om at Vannstandard gjelder for opparbeidelsesplikten, slik at kommunen har grunnlag for å stille krav til privat utbygging (hovedledning).

Opphevelse av gjeldende VA-norm vedtatt av kommunestyret 23.05.2019, vil bli fremmet i en egen sak.

Manglende behov for lokale regler

Det er ikke avdekket særlige lokale forhold som tilsier behov for særregulering gjennom egen forskrift. Eventuelle strengere vilkår kan ivaretas gjennom enkeltvedtak.

Utdatert innhold

Forskriften henviser til VA/Miljø-blad, som er basert på gammelt kunnskapsgrunnlag. Disse er under utfasing og erstattes av Vannstandard.

Det er derfor enighet mellom samarbeidskommunene om å fremme forslag om oppheving-, uten å erstatte forskriften med en ny.

Saken har vært lagt ut på høring i perioden 15/1–15/3.2025, i samsvar med gjeldende regelverk.

Det er mottatt en høringsuttalelse. Dette er gjennomgått og vurdert av administrasjonen og følger saken som vedlegg. Høringsuttalelsen gir ikke grunnlag for endringer i forslaget. Administrasjonen vurderer at saken er tilstrekkelig utredet og anbefaler at kommunestyre fatter vedtak i tråd med innstillingen.

Klima- og miljøkonsekvenser

Oppheving av den lokale forskriften vil ikke å gi negative miljøkonsekvenser, da forurensningsforskriften setter minstekrav og kommunen kan skjerpe krav i enkeltvedtak ved behov.

Økonomiske konsekvenser

Ved å vedta lokal forskrift om oppheving av den lokale forskriften om utslipp, og å oppheve den lokale forskriften om utslipp vil ikke gi økonomiske konsekvenser.

Kommuner/selskaper som ønsker å benytte Vannstandard til å stille krav til vann og avløp, må inngå avtale om deltagelse i Vannstandard (medlemskap). Prisen avhenger av kommunens størrelse i innbyggertall. Fra 2025 gjelder følgende pris: NOK 15 000,- per år med innbyggertall mellom 10-25 000.

Konklusjon

Kommunaldirektøren anbefaler at ny forskrift om oppheving-, og oppheving av eksisterende lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner, og innføring av Vannstandard blir vedtatt.